



Regler och handläggningsordning för inrättande av institutioner, centrumbildningar, arbetsenheter och högskolor vid Umeå universitet

Dokumenttyp:	Regel
Dnr:	100-828-10
Område:	Organisation
Beslutsfattare:	Universitetsstyrelsen
Ansvarig enhet:	Planeringsenheten
Tid:	Tills vidare (omprövas minst vart femte år)

Fastställt av universitetsstyrelsen 2012-02-16
Dnr. UmU 100-828-10

Innehåll

Innehåll.....	2
1 Regler för institutioner, centrumbildningar, arbetsenheter och högskolor vid Umeå universitet	3
1.1 Allmänt om regelverket.....	3
1.2 Bakgrund och syfte.....	3
2 Institutioner vid Umeå universitet.....	4
2.1 Regelverk för institutioner vid Umeå universitet.....	4
2.2 Handläggningsordning för inrättande av institutioner vid Umeå universitet.....	4
3 Centrumbildningar vid Umeå universitet	5
3.1 Särskilda former av centrumbildningar vid Umeå universitet	5
3.2 Gemensamt regelverk för centrumbildningar vid Umeå universitet	5
3.3 Centrumbildning organisatoriskt placerade direkt under rektor	5
3.4 Centrumbildning med värd fakultet.....	6
3.5 Centrumbildning som bedrivs tillsammans med extern part där samtliga är formell huvudman ..	7
3.6 Uppföljning	7
3.7 Handläggningsordning för inrättande av centrumbildningar vid Umeå universitet.....	7
4 Arbetsenheter vid Umeå universitet	8
4.1 Regelverk för arbetsenheter vid Umeå universitet.....	8
4.2 Handläggningsordning för inrättande av arbetsenheter vid Umeå universitet.....	8
5 Högskolor vid Umeå universitet.....	9

1 Regler för institutioner, centrumbildningar, arbetsenheter och högskolor vid Umeå universitet

1.1 Allmänt om regelverket

Föreliggande regelverk är fastställt av universitetsstyrelsen och vänder sig till universitetets fakultetsnämnder. Dokumentet gäller tills vidare och ska följas upp fortlöpande. Senast 2016-12-31 ska dokumentet genomgå en komplett översyn. Ansvarig enhet för uppföljningen och översynen är Planeringsenheten. Reglerna för inrättande samt för organisationens utformning gäller inte redan befintliga organisatoriska enheter. Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser för universitetet som helhet.

1.2 Bakgrund och syfte

I beslut Dnr: UmU 300-1617-09, per den 11 juni 2009, gav universitetsstyrelsen rektor i uppdrag att se över och klargöra vilka olika kategorier av organisatoriska enheter som ska finnas vid Umeå universitet och hur dessa ska benämnas och utformas (avseende sådant som former för inrättande och avvecklande, ledning, styrning och organisatorisk tillhörighet). Uppdraget till rektor utmynnade i det av universitetsstyrelsen, vid sammanträdet den 15 april 2010, fastställda styrdokumentet *Regler för institutioner, centrumbildningar, arbetsenheter och högskolor vid Umeå universitet*. Dokumentet har sedan fastställandet 2010 skapat en enhetligare och tydligare organisation vid Umeå universitet.

Regelverket reviderades av universitetsstyrelsen den 16 februari 2012. Förändringarna i föreliggande dokument avser främst avsnitt 3 (Centrumbildningar vid Umeå universitet) där regelverket möjliggör tre former av centrumbildningar vid universitet samt några mindre tillägg.

2 Institutioner vid Umeå universitet

Vid Umeå universitet finns drygt 40 institutioner. Institutionerna utgör grunden i universitetets organisation. Vid institutioner bedrivs utbildning, forskning och samverkan med det omgivande samhället och de rymmer inom sig ett eller flera akademiska ämnen.

2.1 Regelverk för institutioner vid Umeå universitet

Inrättande, ombildning och avveckling

- Beslut om att inrätta, ombilda eller avveckla institutioner fattas av universitetsstyrelsen, efter förslag av en fakultetsnämnd.

Organisation

- En institution ingår i normalfallet i **en** fakultet och lyder under **en** fakultetsnämnd.
- En institution leds av en prefekt som utses av fakultetens dekan. Dekan utser även biträdande prefekt/ställföreträdande prefekt, i samråd med prefekt. Senast två veckor innan en prefekt/biträdande prefekt/ställföreträdande prefekt tillträder ska dekan ansvara för att ett prefektkontrakt har upprättats i enlighet med det särskilda beslutet om villkor för prefektskapet vid Umeå universitet (Dnr: UmU 300-826-10).
- Samtliga institutioner ska ha en lokal samverkansgrupp (LSG) och svara upp mot de övriga åtaganden som framgår av det lokala samverkansavtalet (Dnr: UmU 300-4123-08).

2.2 Handlägningsordning för inrättande av institutioner vid Umeå universitet

Ansökans disposition

Ansökan som ska inlämnas till universitetsstyrelsen för beslut ska bestå av följande delar:

- Institutionens namn (svenskt och engelskt)
- Institutionens syfte
- Institutionens organisation
- Finansiering (budget samt långsiktig finansieringsplan)

3 Centrumbildningar vid Umeå universitet

Vid Umeå universitet finns ett antal centrumbildningar som inrättats främst för forskningsändamål. I en centrumbildning samarbetar flera forskare från olika vetenskapliga områden kring gemensamma frågor. En stor del av den tvärvetenskapliga forskningen vid universitetet bedrivs vid centrumbildningar. Syftet med en centrumbildning är att stimulera forskning kring ämnen som ligger i gränslandet mellan olika traditionella discipliner. Umeå universitet har i ett flertal styrande dokument påtalat vikten av samarbete och samverkan, både internt och externt.

3.1 Särskilda former av centrumbildningar vid Umeå universitet

Vid Umeå universitet får följande former av centrumbildningar förekomma

- Centrumbildning organisatoriskt placerade direkt under rektor
- Centrumbildning med värd fakultet
- Centrumbildning som bedrivs tillsammans med extern part där samtliga parter är formell huvudman

3.2 Gemensamt regelverk för centrumbildningar vid Umeå universitet

Inrättande, ombildning och avveckling

- Beslut om att inrätta, ombilda eller avveckla centrumbildningar fattas av rektor, på förslag av en eller flera fakultetsnämnder alternativt av rektor.
- Rektor fastställer instruktion för centrumbildningen i samband med inrättandet, utifrån ansökan från en fakultetsnämnd, alternativt från den som rektor utser. Ansökan ska föregås av ett samråd med samtliga deltagande parter.
- I normalfallet ska centrumbildningens personal vara anställd vid en eller flera institutioner.
- Undantag ska särskilt motiveras. Om centrumbildningen har egen personal anställd ska en lokal samverkansgrupp (LSG) finnas och verksamheten ska i övrigt svara upp mot de åtaganden som framgår av det lokala samverkansavtalet (Dnr: UmU 300-4123-08).
- Vid avveckling ska värd fakulteten till rektor redogöra för hur eventuella inestående medel ska fördelas mellan ingående parter samt vem som ansvarar för arkiverat material.

Organisation allmänt

- Endast fakultetsöverskridande organ får kallas centrumbildningar, alternativt att en eller flera externa parter ingår som part i centrumbildningen.
- Centrumbildningen ska ha en styrelse bestående av fem till nio ledamöter. Centrumbildningens styrelse ska bestå av representanter för de ingående fakulteterna och/eller externa parterna, samt studentrepresentanter där så är relevant.
- Styrelsens mandatperiod är treårig och styrelsen ska sammanträda minst en gång per termin och därutöver när minst tre (3) ledamöter så önskar. Styrelsens möten ska protokollföras.

3.3 Centrumbildning organisatoriskt placerade direkt under rektor

Centrumbildningar organisatoriskt placerade under rektor är centrum vars forsknings- eller verksamhetsområde engagerar hela universitetet och är därför av universitetsgemensam natur. Centrumet ska även vara av särskild strategisk nytta för universitetet eller av annat skäl inte lämplig att placera under en fakultet.

Organisation

- Beslut om resurser till centrumbildningen fattas av rektor, vilken omfattas av beslutade ekonomistyrningsregler.
- Centrumbildningens styrelse utses av rektor.
- Centrumbildningens styrelse ansvarar för verksamhetens övergripande inriktning och utveckling, att utarbeta förslag till budget och årlig verksamhetsplan i samråd med rektor, samt att i övrigt främja centrumets verksamhet.
- Centrumbildningen ska ha en föreståndare som är anställd vid Umeå universitet. Föreståndaren och dennes mandatperiod utses av rektor. Föreståndarens uppgift är att leda den dagliga verksamheten.
- När centrumbildningar bedrivs tillsammans med extern part ska det skriftligen framgå att Umeå universitet är huvudman samt vilka rättigheter och vilket inflytande den externa parten har över centrumbildningens material och resultat.

Rektor

- Rektor vid Umeå universitet, eller den rektor delegerar till, har ansvar för att verksamheten planeras och att budget fastställs, att verksamhet och ekonomi följs upp och att nödvändiga underlag lämnas för årsredovisning och verksamhetsberättelse. För rektor, eller den rektor delegerar till, tillkommer att i de olika stegen samråda med delaktiga fakulteter i centrumbildningen.

3.4 Centrumbildning med värd fakultet

Centrumbildningar med värd fakultet är centrum där det huvudsakliga forsknings- eller verksamhetsområdet ämnesmässigt kan placeras under en specifik fakultet vid Umeå universitet men i sin verksamhet är fakultetsövergripande.

Organisation

- Centrumbildningen ska ha en värd fakultet som har det yttersta ansvaret för centrumbildningens verksamhet, alternativt vara underställd en institution.
- Beslut om resurser till centrumbildningen fattas av respektive ingående fakultetsnämnd. Om underskott uppstår i verksamheten ansvarar i första hand centrumbildningen själv för att reglera detta. I andra hand ansvarar de fakulteter som deltar i relation till omfattningen av de resurser som anvisats.
- Centrumbildningens styrelse utses av rektor.
- Centrumbildningens styrelse ansvarar för verksamhetens övergripande inriktning och utveckling, vilket bl.a. innebär att fastställa budget inom givna ramar, att fastställa årlig verksamhetsplan i samråd med dekan vid berörd värd fakultet, samt att i övrigt främja centrumets verksamhet.
- Centrumbildningen ska ha en föreståndare som är anställd vid Umeå universitet. Föreståndaren och dennes mandatperiod utses av värd fakultetens dekan i samråd med rektor. Föreståndarens uppgift är att leda den dagliga verksamheten.
- När centrumbildningar bedrivs tillsammans med extern part ska det skriftligen framgå att Umeå universitet är huvudman samt vilka rättigheter och vilket inflytande den externa parten har över centrumbildningens material och resultat.

Värd fakultet

- Värd fakulteten har ansvar för att verksamheten planeras samt att verksamhet och ekonomi följs upp och att nödvändiga underlag lämnas för årsredovisning och verksamhetsberättelse. För en värd fakultet tillkommer att i de olika stegen samråda med de övriga fakulteter som är delaktiga i centrumbildningen. När samrådet är genomfört fattar värd fakulteten de formella beslut som behövs. En förutsättning för att beslut ska kunna fattas av värd fakulteten är att samrådet resulterat i enighet. Om så inte är fallet avgörs frågan av rektor.

3.5 Centrumbildning som bedrivs tillsammans med extern part där samtliga är formell huvudman

Centrumbildningar där Umeå universitet delar huvudmannaskapet med annat lärosäte eller annan extern part.

Organisation

- Centrumbildningen ska vid Umeå universitet ha en värd fakultet som har det yttersta ansvaret för centrumbildningens verksamhet, alternativt vara underställd en institution.
- Beslut om resurser till centrumbildningen fattas av respektive ingående parter efter samråd med ingående huvudmän. Om underskott uppstår i verksamheten ansvarar i första hand centrumbildningen själv för att reglera detta. I andra hand ansvarar de parter som deltar i relation till omfattningen av de resurser som anvisats.
- Umeå universitets representanter i centrumbildningens styrelse utses av rektor.
- Centrumbildningens styrelse ansvarar för verksamhetens övergripande inriktning och utveckling, vilket bl.a. innebär att fastställa budget inom givna ramar, att fastställa årlig verksamhetsplan i samråd med dekan vid berörd värd fakultet vid Umeå universitet och ingående huvudmän, samt att i övrigt främja centrumets verksamhet.
- Centrumbildningen ska ha en föreståndare. Föreståndaren och dennes mandatperiod utses av de i centrumet ingående huvudmännen gemensamt efter förslag av värd fakultetens dekan vid Umeå universitet. Förslaget ska föregås av ett samråd med de andra huvudmännen. Föreståndarens uppgift är att leda den dagliga verksamheten.
- Ett skriftligt avtal ska ingås mellan de ingående huvudmännen som reglerar förhållandet avseende rättigheter över centrumets material, forskningsresultat, publiceringsrätt, arkivansvar, administration, arbetsmiljöansvar samt eventuellt personalansvar. Avtalet ska även reglera centrumbildningens finansiering och kostnadsfördelning mellan huvudmännen.

Värd fakultet

- Värd fakulteten har ansvar för att verksamheten planeras samt att verksamhet och ekonomi följs upp och att nödvändiga underlag lämnas för årsredovisning och verksamhetsberättelse. För en värd fakultet tillkommer att i de olika stegen samråda med de övriga fakulteter och de huvudmän som är delaktiga i centrumbildningen. När samrådet är genomfört fattar värd fakulteten de formella beslut som behövs. En förutsättning för att beslut ska kunna fattas av värd fakulteten är att samrådet resulterat i enighet. Om så inte är fallet avgörs frågan gemensamt av huvudmännen.

3.6 Uppföljning

- Var tredje år ska rektor göra en prövning om det fortfarande är aktuellt att driva centrumbildningen i dess nuvarande form. Prövningen ska beakta centrumbildningens vetenskapliga innehåll, samverkan, mervärde och nyttiggörande. Om prövningen visar att centrumbildningen inte ska fortsätta bedrivas i sin nuvarande form, ska den antingen ombildas eller avvecklas.

3.7 Handläggningsordning för inrättande av centrumbildningar vid Umeå universitet

Ansökans disposition

- Ansökan som ska inlämnas till rektor för beslut ska bestå av följande delar:
- Centrumbildningens namn (svenskt och engelskt)
- Centrumbildningens syfte
- Centrumbildningens organisation (form av centrumbildning med motivering för val av form, föreståndarens mandatperiod och uppdrag, styrelsens sammansättning och uppdrag etc.)
- Finansiering (budget samt långsiktig finansieringsplan)
- Tillstyrkan från de i centrumbildningen ingående parterna.

4 Arbetsenheter vid Umeå universitet

Arbetsenheter har ett mer avgränsat uppdrag än en institution och är till skillnad från centrumbildningar i normalfallet inte fakultetsöverskridande.

4.1 Regelverk för arbetsenheter vid Umeå universitet

Inrättande, ombildning och avveckling

- Beslut om att inrätta, ombilda eller avveckla arbetsenheter fattas av rektor, på förslag av en fakultetsnämnd.
- Rektor fastställer instruktion för arbetsenheten i samband med inrättandet, på förslag av aktuell fakultetsnämnd.
- Om arbetsenheten har egen personal anställd ska en lokal samverkansgrupp (LSG) finnas och i övrigt svara upp mot de åtaganden som framgår av det lokala samverkansavtalet (Dnr: UmU 300-4123-08).

Organisation

- En arbetsenhet tillhör i normalfallet **en** fakultet och lyder under en fakultetsnämnd.
- Ansvarig fakultet har ansvar för att verksamheten planeras, att budgetbeslut fattas, att verksamhet och ekonomi följs upp och att nödvändiga underlag lämnas för årsredovisning och verksamhetsberättelse.
- Beslut om resurser till arbetsenheten fattas av ansvarig fakultetsnämnd.
- Arbetsenheterna ska ha en styrelse, som utses av ansvarig fakultetsnämnd. Det är önskvärt att även externa representanter ingår i styrelsen, samt studentrepresentanter där så är relevant.
- Styrelsens mandatperiod är treårig och ska sammanträda minst en gång per termin och därutöver när minst tre (3) ledamöter så önskar. Styrelsens möten ska protokollföras.
- Styrelsen ansvarar för verksamhetens övergripande inriktning och utveckling, att fastställa budget och årlig verksamhetsplan i samråd med dekan vid berörd fakultet, samt att i övrigt främja arbetsenhetens verksamhet.
- Arbetsenheten ska ha en föreståndare som är anställd vid Umeå universitet. Föreståndaren och dennes mandatperiod utses av dekan vid ansvarig fakultet. Föreståndarens uppgift är att leda den dagliga verksamheten.

4.2 Handlägningsordning för inrättande av arbetsenheter vid Umeå universitet

Ansökans disposition

Ansökan som ska inlämnas till rektor för beslut ska bestå av följande delar:

- Arbetsenhetens namn (svenskt och engelskt)
- Arbetsenhetens syfte
- Arbetsenhetens organisation (ansvarig fakultet, föreståndarens mandatperiod och uppdrag, styrelsens sammansättning, mandatperiod och uppdrag etc.)
- Finansiering (budget samt långsiktig finansieringsplan)

5 Högskolor vid Umeå universitet

Det finns för närvarande åtta högskolor inom Umeå universitet. En högskola kan exempelvis vara en institution, centrumbildning, arbetsenhet, programråd eller grupp av programråd som av universitetsstyrelsen fått status som högskola, där skälen är marknadsföring, att stärka samverkan och samarbete eller som en kvalitetshöjande åtgärd.

Ansökan om status som högskola

Om berörd fakultetsnämnd önskar att en institution, centrumbildning, arbetsenhet, programråd eller grupper av programråd ska benämnas högskola ska en utförlig motivering, inklusive högskolans namn (svenskt och engelskt), bifogas övriga handlingar i samband med inrättande eller ombildning. Handlingarna ställs till universitetsstyrelsen, som beslutar i ärendet.



Umeå universitet
901 87 Umeå
Telefon 090-786 50 00
www.umu.se